

TAJEMSTVÍ.

Emil Kahler.

I.
Sedím ve vlaku a nudím se. — Proti mně hovoří tlumené dvě dívky. Opopádá v rohu sedí vkusně, ač jednoduše oblečená paní, která se chvílemi dívá na medailonky a fotografie nějakého dítěte. Její krásné smutné oči zdají se být jako zaroseny při pohledu na obrázek dítěte. A přece co štěstí je v tom pohledu a spokojenosti. Nevím ani, proč sledují tuto paní a proč mne začíná zajímat? — Snad že mám dlouhou chvíli, kterou marně hledím zahnat čtením.

Vlak stává a rozmluvu obou dívek je jasněji slyšet.

— — — je hodný, ani nevíš jak — — —

— promiň, ale vždyť je tak málo ještě znáš, — odporuje starší.

— Myslím, že jsem jej dost poznala, a s ním mluvím teprve dva měsíce. Vím, že má jen mne rád — — —

Zarazila se, vidouc, že ji nasloucháme. Ostatní už jen šeptá.

Paní v rohu se hoře usmála.

— „A budeš si jej brát?“ táže se polohlasitě starší z dívek.

— „Budu, za měsíc budeme mít ohlášky,“ šeptá dívka a obličej jí zrůměnil.

— „Bud’ jen opatrná a nespěchej tolik s vdáváním.“

— „Tys zvláštní. Vždy tak nedůvěřivá a plná podezřívání proti mužům. Tak se nevdáš nikdy,“ podrážděně odpovídá mladší.

— „Lépe zůstan’ starou pannou, nežli se dožít zklamání.“

Paní v rohu zakývala na souhlas mimovolně hlavou, a její oči se smutněly ještě víc. Zamyslíla se.

— „Jak myslíš — — —“ V tom chvíli se vlak a další rozmluva zaniká v hluku.

V Horovicích obě dívky vystoupily. Zůstala jsem s paní sama v kupé. Jely jsem dlouho mlčky, každá pohroužena v myšlenky. — Až pak na přestupní stanici jsme se seznámily.

Vystupovala napřed a ohlédla se po mně a když viděla, že jí já jedu tímž směrem, usmála se přítvřivě. A náhodou jsme byly poukázány do téhož kupé. Seděly jsme opět pohromadě a zcela samy.

Dívala jsem se chvíli oknem ven, na dozrávající ovoce a obilí, ale pak jsem vzala Macharovy knížku básní „Zde by měly kvést růže“ a začala jsem v ni listovat. Má sousečka viděla nadpis mé knížky. Usmála se málo. Byl to týž úsměv, který už dříve dráždil mou zvědavost.

— „Znáte Macharovy spisy, mohou vám snad posloužit?“ Otázala jsem se, podávaje jí knížku.

— „Znám některé věci až příliš dobře, četla jsem často ku příkladu tyto básně, co právě v rukou držíte.“ Zaměřila se a pokračovala. — „Co v těch je pravdy? Ta jedna je mi zvlášť blízká — — —“ zaměřila se, za chvíli pak dodala, — „ty bývaly kdysi mým nejmilejším čtením, čerpávám z nich uklidnění ve svém žalu. Později jsem zvykla. Člověk zvykne zklamání, ponížení — — — všemu — — — A teď mám pro vše jen úsměv opovržení.“

Tedy úsměv opovržení to byl, který se tak často objevil na jejích rtech.

Byla jsem zvědavá znát její minulý život. Cestou se stalo, že jsem se dověděla román jejího života.

Vypravovala.

— „Byla jsem mladá, důvěřivá a plná ideálů, když jsem si učinila známou. Můj nastávající muž byl do mne zamilován a to mně stačilo. Nepátrala jsem po jeho minulosti, ani po jeho náruživostech, mně stačilo, že mně tisíckrát ujišťoval, že beze mne žít nemůže, a že jsem proň vším na světě. Znáte přece mladé, nezkoušené dívky, taková slova je přivádí do extáze, cítí se být v nebi.“

Chodil k vůli mně často hodiny cestu, jen aby mne viděl, bývala-li jsem v létě u své tety na statku, a natíkal, že nemůže pracovat, když mu nejsou na blízku.

Býval smutný a toužil aspoň mne vidět. Byla jsem velice mladá a nespěchala jsem proto se svatbou. Ale on byl nepřipravený a nechtěl čekat. Já se nechtěla dát obměkkat a vymlouvala jsem se na své mládí. A tu jednou, při podobné neustupnosti mi přikáhal, nevezmu-li si jej v nejbližší době, že se zastřelí.

Toto doznání činilo mne šťastnou. Byla jsem tak nezkoušená a viděla v této výhrůžce jen ohromnou lásku ke mně. A tak nešlo děle jej takto trápit, sblížila jsem, že si jej vezmu.

Dosáhl, co chtěl, — byla naše svatba.

Ale po svatbě se brzy celé to mnou očekávané štěstí rozplynulo. Nebyl dlouho něžným mužičkem, brzy stal se malomluvným, mrzutým a mne si mnoho nevěřil.

Praeovala jsem ve své malé, nové domácnosti s chutí, jen aby on se cítil šťastným a spokojeným. — Ale jako by toho neviděl. Přišel, najel se, přečetl si zamračené noviny, nepromluvil téměř slova a zase odešel do svého úřadu. O mne se nestaral.

Tak uběhly dva roky. Manželství naše zůstalo bezdětné. Toužila jsem po dítěti celou silou své duše, cítila jsem se osamocena vedle svého muže a zdálo se mi, že jen příchod dítěte by učinil můj bezradostný život lepším, snesitelnějším. Ale moje přání zůstalo nesplněno.

Můj muž byl čím dále tím mrzutějším a zamklějším. Mnohdy uplynulo mnoho dnů a on nepočíval nutnost se mnou si pohoví. Zdála jsem se být v naší domácnosti zbytečnou a můj život vlek se smutně, bezradostně.

Ale mělo být ještě hůř.

Jedného dne vrátil se můj chof z úřadu neočekávaně domů a naríkal si na malinký nádor, který se mu utvořil v ústech a který mu dělá obtíže a bolí. Zprvu se zdálo, že se jedná o malíčkovitost, která bude brzy odstraněna. Ale nemoc se vlekla, bylo stále hůř, ač jednoloho dne mi lékař sdělil hroznou pravdu, že se jedná o rakovinu jazyka a veškerá pomoc je tu marná. Byla to pro mne strašná rána, milovala jsem svého chofa vzor jeho podivinské povaze a uvykla jsem mu a tak zdálo se mi, že život můj bez něho bude mi pouštěm, vlekoucí se do nekonečna.

Nemoc pomalu postupovala, ač už tvář mého chofa byla celá znetvořená a tělo jeho rapidně scházelo.

V tu dobu dostala jsem dopis, že se má nejmladší sestra venku roznemohla. Nemohlo se hned dobře rozpoznat, co jí vlastně je a proto jsem uprosila muže, že si jí k sobě vezme, aby mohla chodit k profesovi. Svolil k tomu, a tak sestrou mi přivezl. — Ulekla jsem se jí, jak špatně vypadala. Doufala jsem však, učiním-li vše na její zachránění, že musí být přece dobrý výsledek.

Ubytovala jsem ji v útulném pokojíku, docela zvlášť od našich pokojů, jen aby nebyla ničím rušena a stala jsem se ošetřovatelkou dvou nemocných.

Zvláštní bylo, že můj muž, ač už těžce churav, stal se najednou hovorivým a často byl i veselý. Oh, nevíte, jak byla jsem mu za to vděčná. Mé sestře se u nás počalo velice líbit, ani domů se jí nechtělo. Bydliela sice většinou dne ve svém pokojíku, ale při snídání, obědě a k večeru, když se počalo stmívat, sedávali jsme pohromadě. To bývalo příjemné chvíle. — Můj chof hovořoval, snášeli jsme se rozličným příhodám z jeho dřívějšího života a zapomínali jsme všichni tři na nedalekou hroznou budoucnost. Například mě často až podivně, jak se můj muž změnil. On, který byl celé naše manželství nezlumivý, zamklý a mrzutý, býval nyní vesel a namáhal se hovořit a bavit mou sestru. Překonal až ve její přítomnosti všechny obtíže, jež mu jeho choroba působila.

A má sestra mu naslouchávala, držela ho za ruku a dívala se mu v jeho vyhublou tvář. Děkovala jsem jí často v duchu, že se k ubohému tak srdečně chová a ocházela jsem klidně z domova nakupovat různé věci pro domácnost, když ona při něm byla. Ubahá, vada v obličejí duše ole dnu.

Dověděla jsem se konečně, že je tuberkulózní a že stěží se uzdraví. Musela by prý se ohromně šetřit a co nejvíce na sebe dbát a všemu se vyhýbat, co by jí otravovalo.

Byla to nová Jobova zvěst pro mne. Trpěla jsem nevyšlovně. — Přemáhala jsem se celou silou své duše, abych před oběma nedala na sobě nic znáti.

A vador tomu všemu bylo u nás veselí, než bývalo dříve, dokud můj muž byl ještě zdrav. — Ale o příčině této změny neměla jsem času přemýšlet, byla jsem

příliš zaměstnána oběma pacienty.

Můj muž byl k mé sestře nadmíru laskavý a pozorný. Ani jeden den mi neopomenul přikázati, abych nezapomněla Anně přinést nějaké lahůdky, že ona je tak ráda jí. Tiskla jsem mu vždy vděčné ruku, že se tak o mou ubohou sestru stará. Vždyť nikdy, ani vůči mně tak nečinil.

Anna se mi od nějaké doby vyhýbala a nerada zůstávala se mnou o samotě. Nevěděla jsem, co o tom soudit. Až jednoho dne, když jsem jí přinesla opět spoustu různých jemných věcí k jídlu, byla tak dojata mou láskou k ní, že se najednou rozplakala a v pláči mi sdělila, že se rozhodla, děle mne neobtěžovat a že odjede už domů.

Nechtěla jsem k tomu zprvu přivolit, ale když i můj muž, ač se zřejmě přemáhal, sám říkal, že tak bude lépe a oba že se už na tom domluvili, svolila jsem a má sestra odjela domů.

A opět bylo u nás tak smutno a teskno, jako bývalo dříve. Snášela jsem vše resignovaně, nikomu jsem si nepostěžovala. Můj muž sedával zamklý, ponořen v myšlenky. Často ani nevěděl, že na něho mluvím, co se ho táží a že jsem u něho v pokoji.

Tak uběhlo několik měsíců.

Jedného dne přišel mi doručeny dopis od mé churavé sestry, který jsem mohla jen stěží přečíst. — Byl psán obtížně, třesoucí se rukou. Byla jsem nemalo překvapena jeho obsahem. Psala mi, že cítí blízký konec a že se bojí smrti. — Že má na mne prosbu. Mám prý jí odpustit vše, čím se na mne provinila, pak že snáze umře.

Nerouznela jsem tomu sice dost dobře, ale odpověděla jsem jí tak vřelým dopisem, že prý se při jeho čtení rozplakala. Asi za týden přišel telegram, že zemřela.

Plakala jsem celé dny a můj chof tou zprávou trpěl tak, že se jeho stav strašně zhoršil. Dostal horečku a volal kohosi, bytost, kterou jmenoval svou milenkou.

Za několik dnů po sestřině pohřbu přijela k nám má nejstarší sestra. Nechtěla se ani s mým chofem střetnouti a stále na mne naléhala, abych si s ní šla sednouti někde u ústraní, že by se mnou ráda pohovořila.

Opatřila jsem muže a odešly jsme, aniž by byl můj muž věděl, že má starší sestra přijela.

Usedly jsme si do tichého koutku odlehleho parku a sestra mi vypravovala o konej a posledním zápasu naší nešťastné sestry Anny. A když to všechno vyprávěla, otevřela zvolna kabečku a podávala mi mlčky dopis od Anny, který mi napsala čtyři dny před smrtí. Četla jsem jej, chvíle se po celém těle. Nemohla jsem věřit, že by to, co zde bylo její rozehřelou ručkou psáno, mohlo být pravda. A přece mne vážným a smutným kýváním hlavy sestra o všem tom ujišťovala.

Psala mi, že by nebyla mohla dříve klidně zemřít, kdybych jí nebyla odpustila vše, i to hrozné provinění, jehož se na mne dopustila. Dala prý se mnou chotěm svěst a celou tu dobu, co byla u nás, žilí spolu, aniž bych já byla něco tušila. Když však se blížila její chvíle a já už mohla vše pozorovati, museli se rozhodnout pro rozehod. Odejela, doufajíc, že se k nám ještě vrátí. Ale po narození jeho dítěte, jež nese v sobě zárodky dvou nevyhojitelných nemocí, přitřálo se jí a umíraje, prosí za odpuštění pro sebe a své ubohé dítě, jež tu zanechává.

Nevím, jak jsem tehdy došla domů a nevím, co dál se mnou dělo. Upadla jsem rozrušením a vysřelením do těžké choroby. Až jednoho dne jsem se probudila opět k životu. Má starší sestra byla u mne a obsluhovala mne ve všem, i mého muže. Můj chof nevěděl příčinu mého ochuravění, ani že znám jeho tajemství. Když jsem se uzdravila a viděla zřejmě na jeho tváři, že dny jeho jsou sešteny, pomlčela jsem o všem, a už bych mu učinila jediný výtisk.

Ptal se mě sestry pro Anně a chtěl vědět, co stalo se s jeho dítětem. Řekla mu, že dítě Anny zemřelo hned po narození, ale že já o ničem nevím, aby mně teď sám nic neříkal. Byl rád, že mně nic neříká. Zůstal až do konce zamklý. Zemřel s myšlenkou, že znám jeho tajemství.

Jsou tam oba — — odpustila jsem jim, ale nevěřím v žádnou opravdovou a jedinou lásku.“

Nevěděla jsem, co na tuto po-

slední větu říci. —

„A co to máte za roztomilou hlavičku ve svém medailonku,“ otázala jsem se po chvíli, děkuje za důvěru ke mně.

„To je ten malý ubožák, který se narodil mé umírající sestře. — Staráme se všichni o něj a máme jej ohromně rádi. Vždyť on, chudinka malá, za nic nemůže a kdo ví, co ještě na něho čeká!“ a políbila fotografii asi čtyřletého, roztomilého hoňka.

J. ARBER:
V OSAMĚLÉM OUVOZE.
Episoda z r. 1866.

Les i háj, pole i louka, pahorek i planina lesknou se v zlaté vycházejícího slunce. Skřivánek byl vzlétl ze zdupaného žitník, datel kloupe zobákem do topolu z kořeně vyvráceného, červenka poskakuje v zdrebaném křovísku a bílý motýl poletuje s pokrvačné chrpy na pokrvačné bodlák a s bodlákem na pokrvačeno doušku mateř. — A kam oko dohlédne — pustó, mrtvo. — Byloť se vzbudilo čarokrásné letní jitro; ale usnívající se slunce nebudí staré své známé k obyčejné práci. —

Pole, luh i zahrada, kostelík, dvůr i chatrě jsou liduprázdny, pustý, jako po vymění. — Jen tano v ouvoze je vidět skupení lidských těl. — Nad ouvozem stojí kaplička a v této visí prostický obraz rodičky boží s jezulátkem — jako by se smutně dívala dolů na ouvozu na kupu lidských těl bez vlády s nejrůznějšími výrazem v stuhléh, ztrnulých tvářích. —

Zde leží čtáka, onde ručnice, šavle, tornístra, tamo mrtvý kůň a dále častí lafety s předním vozíkem delovým. — Pod kupou těl možno rozeznati záseku, o kterouž byl sveden honzovnatý, zoufalý boj. — Jedni hnali útokem, druzí záseku hájili. Srážka musila býti prudká a několik výstřelů z děl skupilo zde mrtvol na jednom místě.

Nad obzor se vyhoupuvši červenecové slunce svidí přímo do ouvozu lrbá žhoucíma rtoma různá tratiščí krve, která byla zespod mrtvol po svahu ouvozu v několika potůčkách tekla. —

Děsný to obraz! Příroda budí se k životu; v lese i háji ozývá se zpěv ptáků, po lukách a nivách poletuje motýl; lehké bílavé obláčky plynou po azurové obloze a mírný větrík šelestí v křovinách a travině. — jen člověk, po němž zde byla zůstala krvavá stopa, nejeví posud žádné známky života. —

Nad ouvozem zašuměl těžký let několika vrac. Jedna z nich usedla na kříž na kapliče a táhlým, jednotvárným skřehotem ohlásila svou přítomnost; ale hned na to rozepjala svá křídla a odletěla za ostatními. A jako by byl skřehot její ozvěnu vzbudil — z kupy mrtvol ozval se taktéž táhlý, přítlumený, jednotvárný zvuk — lidské záupnění. — Jedna ze zsinárodných tvář, jsouc přímo k slunci obrácela, pootvěřela oči, ale hned je zase zavřela. — Po chvíli políbila se hlava a naklonila na stranu; lidská ruka zvednouc se těžce, nemotorně marně se namáhá dosáhnouti k tváři, sklesat opět bez vlády. — Po chvíli pohyb ten se opakuje; hlava se nazvedá a zase klesá, mladá, těžká víčka očí se několikráte pootvěřela a zase zavřela. — A opět po chvíli jeví i tělo vládu — pohne se a pomalu, namáhavě vztýčuje se na kupě mrtvol; ale hned zase klesá bez vlády a bez opory.

V tom zasněném z dří temná rána z děla; za nedlouho následují rychlé za sebou přidružené, temné rány hromadných vstřelů. Boj byl se patrně rozružil poznovu; ale už dle daleko od osamělého ouvozu, v němž dle všeho svedena pouze nepatrná částka předních stráží ně, kterého křídla armády; nebo kam oko dohlédne, nikde není stopy po boji, kromě v ouvozu a bezprostředního jeho okolí. —

Muž, jenž byl na kupě mrtvol oči otevřel, pohnul se po chvíli poznovu a pomalu vrazil se životně síla v tělo po několik hodin zdánlivě mrtvé. Po dlouhém namáhání tělo to zpočá se vztýčivá nahuulo se na stranu a opřelo o studené tělo mrtvého soudruha. Je to muž asi třicetiletý. Znalá tvář jeho není sice silná, ale pravidelná; vlas hezký, rusý. — Navzdor smrtelné bledosti jeví se v tváři jeho dětská dobronyslnost.

Několik minut setrval bez hnutí se zamhouřenýma očima. Pak poznovu usiluje vztýčiti se, ale

Pozor na zrak!

Skla na oči připravujeme dle nejnovější metody. Máte-li slabý zrak, neodkládejte, bude to jen ku Vašemu prospěchu.
Bolení hlavy, závrat odstraní často dobře přizpůsobené brýle.
Tisíce lidí jsme uspokojili. Ceny nízké. 2814

A. Cecha & Oldřich Cecha, registrovaní čeští optikové
1248 So. 13. Street, Omaha

DO YOUR OWN SHOPPING

“Onyx” Hosiery

REG. U.S. PAT. OFFICE

Gives the BEST VALUE for Your Money
Every Kind from Cotton to Silk, For Men, Women and Children

Any Color and Style From 25c to \$5.00 per pair
Look for the Trade Mark! Sold by All Good Dealers.

WHOLESALE Lord & Taylor NEW YORK

marné. — Musí setrvatí v témže strašném postavení jako dříve. — Otevřel opět oči a rozhlédl se kolem. Zdá se, že teprve nyní počíná chápat, co se bylo stalo. Kalný, vyhaslý zrak jeho bloudí kolem, jako by něco hledal. —

Sluch jeho zdá se však býti bystřejším zraku i ostatních smyslů. Raněný patrně slyší vzdálenou palbu z děl a hromadné výstřely a pomalu nabývá vědomí úplně. —

Posléze přece se mu podařilo vztýčiti se a doplaziti se namáhavě několik kroků od kupy mrtvol až k velkým kamenu, jenž tu ležel. Dále nemohl. Sklesl vedle kamenu a opřev se o něj, odpočinul si. — Chec promluvit; ale hrdlo je vyprahlé, jazyk se lepí na patro a místo hlasu zazněl jen sotva slyšitelný šepot. — Vyhaslý zrak upírá se v dál, pokud možno z ouvozu vidět; ale nikde nevidí živé duše. — Počiná chápati beznadějný svůj stav; tuší, že marně jest všechno úsilí, že musí — zahynouti. —

Palba z děl a temné výstřely vždy více se vzdalují. Obnovený boj táhne se dále. — Slunce vystupuje výše a úpaly jeho jsou už nesnesitelné. Raněný procitá z mrátkotné mdloby znovu. — Tentokrátě však se vztýčuje a usedl. Je slab. Naděje v možné zachránění se vrací, ale jen na okamžik. Duch jeho dří v tu chvíli jinde — u svých milých, jež byl už dávno, dávno neviděl. —

Namáhavě sáhl do zašardí a vytáhl kus krví zbroceného papíru. Chvilí jej drží v třesoucí se ruce, pak jej rozbaluje, aby mohl čísti. — Písmenka mňají se mu před očima, sluneční žár jej takřka oslňuje. — Ruka s listem klesá; ale po chvíli znovu se zvedá, raněný tiskne list k vybledlým rtům a blahý úsměv přeletí jeho tvář. —

Připomenul si duši, která byla listek psala, připomenul si i obsah listku, jež byl mnoho, mnohokrátě četl. Znal každou řádku, každou písmenku. Byl to poslední list staré matky. —

„Milý Jeničku!“ psala mu. — „My všichni, já i Tvá sestřička, Te pozdravujeme a píšu Ti snad naposled. — Vždyť už budeš mít za měsíc vysloužilou a vrátíš se zas k nám. — Máme o tebe starost. Povídalj tu, že bude vojna — ale já tomu nevěřím. — Máme starost, to víš — my tu v horách ani nevíme, co a jak — a proto se

Dr. V. Anýž, lékař a ranhojč

bývalý volontér kliniky dvorního rady, prof. dr. Pawlika pro nemocí ženských a chirurgické kliniky prof. dr. Kukulky v Praze. Léčí všechny ženské a zatarané nemoci.

Léky s vlastní laboratoře sahají se na pořádku.
1090 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Dr. Olga Šťastná — LÉKÁRNA —
—LÉKÁRNA—
Na 2351 Jízní 18. ul., Omaha
Telefon: Třinec 2403
Účadní hodiny: Od 2 do 5 hod. odp. každý den, mimo neděl.
V úterý a v pátek též večer od 7 do 8 hodin.
Zvláštní pozornost věnuje nemocním žen a dětem. 3112